

Ingliz Va O'zbek Ijtimoiy Tarmoqlarida Ilmiy Terminlarning Qo'llanilishining Ahamiyati

Umaraliyeva Munajat Mashrabovna¹, Abdurahimzoda Shahodat Vohidjon qizi², Umarova Sohiba Mirzamahmudovna³

Annotatsiya: Ushbu maqolada mediamatn va medialingvistika atamaları chuqur tahlil etilgan bo'lib, tilshunoslikning bu yangi sohasining tadqiqot obyekti, predmeti va nazariyalari haqida ma'lumot berilgan. Ijtimoiy tarmoqlar matni o'rganilib, asosan, ilmiy terminlarning bu sohada qo'llanilishining ahamiyati yoritilgan.

Kalit so'zlar: mediamatn, medialingvistika, leksik birliklar, ilmiy terminlar, sotsiolingvistika, etnolingvistika, media psixologiyasi.

Ijtimoiy tarmoqlar matni lingvistik xususiyatlarini tahlil qilishdan avval "mediamatn" va "media lingvistika" atamalarini o'rganib chiqishimiz zarur.

"Medialingvistika" atamasi fanlar chorrahasida paydo bo'ladigan yangi o'quv fanlarini - sotsiolingvistika, etnolingvistika, media psixologiyasi, media iqtisodiyoti va boshqalarni nomlash uchun ishlatiladigan bir qator o'xshash leksik birliklar bilan o'xshashlik yo'li bilan shakllangan. Rus ilmiy qo'llanilishida "medialingvistika" atamasi nisbatan yaqinda, 2000 yilda paydo bo'lgan. U birinchi marta T.G.Dobrosklonskayaning "Media lingvistikasi nazariyasi va usullari" doktorlik dissertatsiyasida qo'llanilgan. Bir oz oldinroq uning ingliz tilidagi "media lingvistika" versiyasi paydo bo'lgan, buni Britaniya tadqiqotchilarining asarlarida topish mumkin. "Ommaviy axborot vositalari" (ommaviy axborot vositalari) va "tilshunoslik"ni o'zida mujassam etgan atamaning o'zidan kelib chiqqan holda, ushbu yangi fanning predmeti tilning ommaviy kommunikatsiya sohasidagi faoliyatini o'rganish hisoblanadi. Ya'ni, medialingvistika nutqdan foydalanishning ma'lum bir sohasini - ommaviy axborot vositalarining tilini har tomonlama har tomonlama o'rganish bilan shug'ullanadi. Medialingvistikani tilshunoslikning yangi yo'nalishi sifatida ta'kidlashning qonuniyligi ommaviy axborot vositalarining jamiyat va shaxs uchun o'ynaydigan ulkan roli bilan bog'liq. Zamonaviy nutq amaliyotlarining katta qismi ommaviy kommunikatsiya sohasida qo'llaniladi. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini (AKT) uzluksiz takomillashtirish global axborot makonida turli milliy tillarda tarqatilayotgan matnlar umumiy hajmining barqaror o'sishiga olib keladi. Shu bilan birga, media lingvistika predmeti nutqdan foydalanishning ma'lum bir sohasiga aylangan yagona fan emas: huddi shu tamoyil lingvistik tadqiqotning boshqa yangi sohasi - siyosiy tilshunoslikni mustaqil fanga ajratish uchun ishlatiladi. uni o'rganish tilning siyosiy aloqalar sohasidagi faoliyatidir.

Media lingvistikasining ichki tuzilishi predmetning yaxlit tasavvurini aks ettiradi. Ommaviy axborot vositalari matnlarining barcha tarkibiy qismlari va darajalari lingvistik va ekstralingvistik omillar uyg'unligida chuqur tahlil qilinadi: media matnlarni yaratish va tarqatish usullarining ularning lingvistik va format xususiyatlariga ta'siri, funksional-janr tasnifi, fonologik, sintagmatik masalalar va stilistik xususiyatlar, talqin qilish xususiyatlari, madaniyatga xos xususiyatlar, g'oyaviy modallik, pragmalingvistik qadriyat. Media lingvistikasining asosiy nazariy asosi ommaviy axborot vositalari matni tushunchasi bo'lib, unda mediamatn ko'p qatlamli, ko'p bosqichli hodisani ifodalovchi lingvistik va media xususiyatlarining dialektik birligi sifatida qaraladi. Ommaviy axborot vositalari nutqining asosiy darajalariga og'zaki matn darajasi, video ketma-ketligi yoki grafik tasvir darajasi, ovozli hamrohlik darajasi kiradi. Turli xillik deb tushuniladi.

Mediamatnning eng muhim turlaridan biri ijtimoiy tarmoqlarda yoritilayotgan xabarlar hisoblanadi. Ijtimoiy tarmoqlar tilining lingvistik xususiyatlarini tahlil etishda leksik vositalar muhim ahamiyatga ega sanaladi. Ijtimoiy tarmoqlarda tasvirlangan mavzu doirasiga ko'ra leksik birliklardan foydalaniladi. Masalan, mavzu ijtimoiy-siyosiy doiraga aloqador sanalsa, bu mediamatnda ilmiy terminlardan faol qo'llanilganlikning guvohi bo'lishimiz mumkin. Ingliz va o'zbek tillaridagi mediamatnlarda qo'llaniladigan ilmiy terminlarni qisqasiz tahlil qilganimizda shu aniq bo'ldiki, bu ikki tilda ham o'xshash xususiyatlar kuzatiladi.

Xulosa o'rinda shuni ta'kidlash kerakki, medialingvistika tilning media sohadagi faoliyatini o'rganuvchi fan bo'lib, nisbatan yaqinda paydo bo'lgan. U ikki fanning chorrahasida vujudga kelgan, demak, u o'ziga xos xususiyatlarni o'zida mujassam etgan: bir tomondan, lingvistik tadqiqotlar bazasidan foydalansa, ikkinchi tomondan, medialogiyaning umumiy tizimiga kiritilgan. ommaviy axborot vositalarini o'rganish. Uning asosiy toifasi bir qator xarakterli xususiyatlarni o'zida mujassam etgan murakkab va murakkab hodisa bo'lgan ommaviy axborot vositalari matnidir.

¹ Farg'ona davlat universiteti amaliy ingliz tili kafedrasida katta o'qituvchisi

² Farg'ona davlat universiteti Lingvistikada:ingliz tili mutaxassisligi magistranti

³ Buvayda tumani 9-umumta'lim maktabi ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Abbasova, N. K. (2018). Using Effective Techniques Developing Learners' Critical Thinking in Teaching English Proverbs and Sayings. *Eastern European Scientific Journal*, (6).
2. Abbasova, N. (2019). Using effective techniques for developing critical thinking of the learners while teaching english proverbs and sayings. *Scientific journal of the Fergana State University*, 2(3), 107-110.
3. Dushatova, S. (2022). EVFEMIZM TUSHUNCHASI TAHLILI. *YOUTH, SCIENCE, EDUCATION: TOPICAL ISSUES, ACHIEVEMENTS AND INNOVATIONS*, 1(3), 159-163.
4. Soxibovna, M. G. (2022, August). THE ROLE OF LINGVOCULTURE IN THE STUDY OF NATIONAL AND CULTURAL FEATURES OF SPEECH UNITS. In *INTERNATIONAL CONFERENCE: PROBLEMS AND SCIENTIFIC SOLUTIONS*. (Vol. 1, No. 3, pp. 48-52).
5. TILEUBAEVNA, A. R., QUATBAEVISH, Q. A., & JAMEXATOVNA, S. L. The Role of Computer Science at School and Improvement of Teaching Methodology (Method). *JournalNX*, 6(11), 152-155.
6. Рахманова, Д. (2012). Тавалло-представитель эпохи джадидизма. *in Library*, 12(3), 546-549.
7. Mirzakarimovna, Rakhmonova Dildora. "ISSUES OF RENEWAL OF POETIC FORM AND CREATIVE STYLE IN THE WORK OF JADIDIST TAVVALLO." *E Conference Zone*. 2022.
8. Рашидов, А. У. (2019). ЗНАЧЕНИЕ ФОРМИРОВАНИЯ МОТИВАЦИИ К ЗАНЯТИЯМ ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРОЙ НА ПУТИ К УКРЕПЛЕНИЮ ЗДОРОВЬЯ МОЛОДЕЖИ. In *Актуальные проблемы теории и практики физической культуры, спорта и туризма* (pp. 273-274).
9. АХМЕДОВ, И., АЛКАРОВ, У., МАТКАРИМОВА, Н., & РАШИДОВ, А. (2019). ОСОБЕННОСТИ ФОРМИРОВАНИЯ ОРГАНИЗАЦИОННОГО МЕХАНИЗМА РАЗВИТИЯ СТРАТЕГИЧЕСКИХ ПАРТНЕРСТВ В СИСТЕМЕ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ. *Фан-Спортга*, (2), 84-88.
10. Рашидов, А. У., & Инкорбекова, Д. И. (2020). РОЛЬ PR-ТЕХНОЛОГИЙ В РЕАЛИЗАЦИИ ГОСУДАРСТВЕННЫХ МЕР ПО РАЗВИТИЮ МАССОВОГО СПОРТА. In *СПОРТИВНЫЙ МЕНЕДЖМЕНТ: АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ, ПРАКТИЧЕСКИЙ ОПЫТ И ПЕРСПЕКТИВЫ* (pp. 123-126).
11. Рашидов, А. У. (2021). ФОРМИРОВАНИЕ СТИЛЕЙ УПРАВЛЕНЧЕСКОГО МЫШЛЕНИЯ КАК ЭЛЕМЕНТ ПОДГОТОВКИ БУДУЩЕГО СПЕЦИАЛИСТА К УПРАВЛЕНЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ В СФЕРЕ ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ И СПОРТА. *Fan-Sportga*, (4), 81-83.
12. Рашидов, А. У. (2021). МОДЕЛЬ СОВРЕМЕННОГО РУКОВОДИТЕЛЯ В СФЕРЕ ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ И СПОРТА. *Fan-Sportga*, (2), 84-87.
13. Рашидов, А. У. (2022). РАЗВИТИЕ МЕНЕДЖМЕНТА В СФЕРЕ ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ И СПОРТА. *Gospodarka i Innowacje*, 27, 66-70.
14. Рашидов, А. У. (2022). РАЗВИТИЕ МЕНЕДЖМЕНТА В СФЕРЕ ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ И СПОРТА. *Gospodarka i Innowacje*, 27, 66-70.
15. Rashidov, A. U. (2021). The importance of studying the social portrait of a modern manager for the formation of a methodology for preparing future specialists for managerial activities in the field of physical culture and sports. *Eurasian Journal of Sport Science*, 1(2), 212-218.